Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

5. juli 2012*

»Præjudiciel forelæggelse — direktiv 97/7/EF — forbrugerbeskyttelse — aftaler vedrørende fjernsalg — forbrugeroplysning — oplysninger, der er leveret eller modtaget — varigt medium — begreb — hyperlink på leverandørens hjemmeside — fortrydelsesret«

I sag C-49/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberlandesgericht Wien (Østrig) ved afgørelse af 26. januar 2011, indgået til Domstolen den 3. februar 2011, i sagen:

Content Services Ltd

mod

Bundesarbeitskammer,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne J. Malenovský, E. Juhász (refererende dommer), G. Arestis og T. von Danwitz

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: fuldmægtig A. Impellizzeri,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 26. januar 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Content Services Ltd ved Rechtsanwalt J. Öhlböck

— Bundesarbeitskammer ved Rechtsanwälte A.M. Kosesnik-Wehrle og S. Langer

— den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget

— den belgiske regering ved T. Materne, som befuldmægtiget

— den tyske regering ved T. Henze og J. Kemper, som befuldmægtigede

* Processprog: tysk.

— den græske regering ved G. Kotta, F. Dedousi og G. Alexaki, som befuldmægtigede

— den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato L. D'Ascia

— den nederlandske regering ved C.M. Wissels og B. Koopman, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved M. Owsiany-Hornung og S. Grünheid, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 6. marts 2012,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 5, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg (EFT L 144, s. 19).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Content Services Ltd (herefter »Content Services«) og Bundesarbeitskammer vedrørende den måde, hvorpå en forbruger, der har indgået en aftale om fjernsalg på internettet, skal modtage oplysninger om denne aftale.

Retsforskrifter

EU-retten

3 9., 11., 13., 14. og 22. betragtning til direktiv 97/7 har følgende ordlyd:

»(9) Aftaler vedrørende fjernsalg er karakteriseret ved anvendelsen af en eller flere teknikker til fjernkommunikation; […] den konstante udvikling af disse teknikker gør det umuligt at udarbejde en udtømmende fortegnelse; det er følgelig nødvendigt at fastsætte de principper, der skal gælde på dette område selv for nye teknikker, som endnu kun anvendes i begrænset omfang.

[…]

(11) Anvendelsen af fjernkommunikationsteknikker bør ikke medføre en begrænsning af den information, der gives forbrugeren; der bør derfor fastsættes bestemmelser om, hvilke informationer der obligatorisk skal meddeles forbrugeren, uanset hvilken kommunikationsteknik der anvendes […]

[…]

(13) Den information, der formidles via visse elektroniske teknologier, har ofte en flygtig karakter, da den ikke modtages på et varigt medium; det er derfor påkrævet, at forbrugeren skriftligt i god tid modtager de informationer, der er nødvendige for at opfylde aftalens bestemmelser korrekt.

(14) Forbrugeren har i praksis ikke mulighed for at se varen eller få kendskab til tjenesteydelsens egenskaber, før aftalen indgås; der bør derfor indføres en fortrydelsesret, når andet ikke er fastsat i dette direktiv […]

[…]

(22) Forbrugeren behersker ikke teknikken i forbindelse med anvendelsen af ny teknologi; der skal derfor være mulighed for, at bevisbyrden kan påhvile leverandøren.«

4 Dette direktivs artikel 4 med overskriften »Forudgående oplysninger« bestemmer:

»1. I god tid inden indgåelsen af enhver aftale vedrørende fjernsalg skal forbrugeren have følgende oplysninger:

a) leverandørens navn og, i tilfælde af aftaler, hvor der kræves forudbetaling, tillige hans adresse

b) varens eller tjenesteydelsens vigtigste egenskaber

c) varens eller tjenesteydelsens pris inkl. alle afgifter

d) eventuelle leveringsomkostninger

e) betalings- eller leveringsbetingelser eller betingelserne for opfyldelse af aftalen

f) eventuel fortrydelsesret, undtagen i de i artikel 6, stk. 3, nævnte tilfælde

[…]

2. De i stk. 1 nævnte oplysninger, hvis kommercielle sigte skal fremgå utvetydigt, skal gives på en klar og forståelig måde under anvendelse af midler, der er tilpasset den anvendte fjernkommunikationsteknik, idet navnlig principperne om redelig forretningspraksis og beskyttelse af personer, såsom mindreårige, der i henhold til deres nationale lovgivning er umyndige, skal overholdes.

[…]«

5 Det nævnte direktivs artikel 5 med overskriften »Skriftlig bekræftelse af oplysningerne« bestemmer:

»1. Forbrugeren skal modtage bekræftelse skriftligt eller på et andet varigt medium, som er til hans rådighed og tilgængeligt for ham, af de i artikel 4, stk. 1, litra a)-f), nævnte oplysninger i god tid under aftalens opfyldelse, og senest ved leveringen, når der er tale om varer, som ikke skal leveres til tredjemand, medmindre oplysningerne allerede er givet forbrugeren forud for aftalens indgåelse skriftligt eller på et andet varigt medium, som er til hans rådighed og tilgængeligt for ham.

Der skal under alle omstændigheder forelægges:

— skriftlig oplysning om betingelserne og de nærmere regler for udøvelsen af den i artikel 6 nævnte fortrydelsesret, herunder de i artikel 6, stk. 3, første led, nævnte tilfælde

— den fysiske adresse på leverandørens forretningssted, hvortil forbrugeren kan indgive eventuelle klager

— oplysninger om foreliggende eftersalgsservice og garantibetingelser

— betingelserne for ophævelse af aftalen, hvis denne er af ubestemt varighed eller af mere end ét års varighed.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på tjenesteydelser, hvor selve opfyldelsen sker ved anvendelse af fjernkommunikationsteknik, når disse tjenesteydelser leveres samlet på en gang, og hvor faktureringen foretages af formidleren af fjernkommunikationsteknikken. Forbrugeren skal dog under alle omstændigheder kunne få oplyst den fysiske adresse på leverandørens forretningssted, hvortil han kan indgive eventuelle klager.«

6 Artikel 6 i direktiv 97/7 med overskriften »Fortrydelsesret« bestemmer:

»1. Ved enhver aftale vedrørende fjernsalg har forbrugeren en frist på mindst syv hverdage til at fortryde aftalen, uden at der kan kræves bod, og uden angivelse af årsag […]

[…]

3. Medmindre parterne har aftalt andet, kan forbrugeren ikke gøre den i stk. 1 fastsatte fortrydelsesret gældende i forbindelse med aftaler:

— om tjenesteydelser, hvor udførelsen er påbegyndt med forbrugerens samtykke inden udløbet af den i stk. 1 fastsatte frist på syv hverdage

[…]«

7 Artikel 14 i direktiv 97/7 med overskriften »Minimumsbestemmelser« fastsætter, at medlemsstaterne inden for det område, der omfattes af dette direktiv, kan vedtage eller bevare strengere bestemmelser, der er forenelige med EUF-traktaten, for at sikre et højere forbrugerbeskyttelsesniveau, og at disse bestemmelser omfatter et eventuelt forbud af hensyn til almenvellet mod fjernsalg af visse varer eller tjenesteydelser, navnlig lægemidler, på deres område under overholdelse af traktaten.

8 I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/65/EF af 23. september 2002 om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugerne og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF samt direktiv 97/7/EF og 98/27/EF (EFT L 271, s. 16) forstås ved »varigt medium« i overensstemmelse med dette direktivs artikel 2, litra f), »en indretning, som sætter forbrugeren i stand til at lagre oplysninger sendt til ham personligt på en måde, der muliggør senere konsultation i en periode, som er afpasset efter oplysningernes formål, og som giver mulighed for uændret gengivelse af de lagrede oplysninger«.

9 I henhold til Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2002/92/EF af 9. december 2002 om forsikringsformidling (EFT 2003 L 9, s. 3) forstås ved »varigt medium« ifølge dette direktivs artikel 2, nr. 12), »en indretning, der sætter kunden i stand til at lagre oplysninger, sendt til ham personligt, på en måde, der muliggør senere konsultation i en periode, som er afpasset efter oplysningernes formål, og som giver mulighed for uændret gengivelse af de lagrede oplysninger«.

10 I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (EUT L 133, s. 66) forstås ved »varigt medium« i medfør af dette direktivs artikel 3, litra m), »en indretning, som sætter forbrugeren i stand til at lagre oplysninger, sendt til ham personligt, på en måde, der muliggør senere konsultation i en periode, som er afpasset efter oplysningernes formål, og som giver mulighed for uændret gengivelse af de lagrede oplysninger«.

11 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT L 304, s. 64) ophæver i henhold til dette direktivs artikel 31 det sidstnævnte direktiv med virkning fra den 13. juni 2014. I henhold til direktiv 2011/83 forstås ved »varigt medium« ifølge dette direktivs artikel 2, nr. 10), »ethvert middel, som sætter forbrugeren eller den erhvervsdrivende i stand

til at lagre oplysninger rettet personligt til vedkommende med mulighed for fremtidig anvendelse i en periode afpasset efter oplysningernes formål, og som giver mulighed for uændret gengivelse af de lagrede oplysninger«.

Østrigsk ret

12 Direktiv 97/7 er blevet gennemført i national ret ved Konsumentenschutzgesetz (lov om forbrugerbeskyttelse) af 8. marts 1979 (BGBl. 140/1979) i den affattelse, der finder anvendelse i hovedsagen (herefter »KSchG«).

13 I henhold til KSchG's § 5c, stk. 1:

»Kunden skal rettidigt, inden indgåelse af kontrakten, råde over følgende oplysninger:

1. virksomhedens navn (firma) og dens adresse

2. varens eller tjenesteydelsens vigtigste egenskaber

3. varens eller tjenesteydelsens pris inkl. alle afgifter

4. eventuelle leveringsomkostninger

5. betalings- eller leveringsbetingelser eller betingelserne for opfyldelse af aftalen

6. eventuel fortrydelsesret, undtagen de i § 5f nævnte tilfælde

[…]«

14 § 5d, stk. 1 og 2, i KSchG bestemmer:

»1) Når det drejer sig om varer, der ikke er bestemt til levering til tredjemand, skal forbrugeren rettidigt under kontraktens opfyldelse og senest ved leveringen modtage en skriftlig bekræftelse med de i [KSchG's] § 5c, stk. 1, nr. 1)-6), nævnte oplysninger, for så vidt som de ikke er blevet meddelt ham skriftligt inden indgåelsen af kontrakten. En skriftlig bekræftelse (informationsmeddelelse) er ligestillet med en bekræftelse til forbrugeren på et andet varigt medium, som er til hans rådighed og tilgængeligt for ham.

2) Forbrugeren skal derudover rettidigt skriftligt eller på et andet varigt medium, som er til hans rådighed og tilgængeligt for ham, have tilstillet følgende oplysninger:

1. oplysninger vedrørende betingelserne og fremgangsmåden med henblik på udøvelse af fortrydelsesretten efter § 5e, herunder de i § 5f, nr. 1), nævnte tilfælde

2. virksomhedens adresse, hvortil forbrugeren i givet fald kan klage over ydelsen

3. oplysninger om eftersalgsservicen og de gældende garantibetingelser, og

4. betingelserne for at opsige kontrakten, når dens varighed er tidsubestemt eller længere end et år.«

15 KSchG's § 5e, stk. 1-3, bestemmer:

»1) Forbrugeren kan ophæve en aftale om fjernsalg eller annullere en fjernbestilling indtil udløbet af fristerne i stk. 2 og 3. Det er tilstrækkeligt, hvis fortrydelseserklæringen afsendes inden udløbet af fristen.

2) Fortrydelsesfristen er syv hverdage, idet lørdage ikke medregnes som hverdage. Hvad angår aftaler om levering af goder løber fristen fra dagen for forbrugerens modtagelse af disse og hvad angår aftaler om levering af tjenesteydelser fra dagen for indgåelsen af aftalen.

3) Såfremt virksomheden ikke efterkommer sin informationspligt efter § 5d, stk. 1 og 2, er fristen for fortrydelse tre måneder fra de i stk. 2 nævnte tidspunkter. Hvis virksomheden inden for denne frist efterkommer sin informationspligt, begynder fristen for udøvelse af fortrydelsesretten i stk. 2 at løbe fra det tidspunkt, hvor virksomheden har meddelt oplysningerne.«

16 I henhold til KSchG's § 5f, nr. 1), har forbrugeren ingen fortrydelsesret i kontrakter vedrørende tjenesteydelser, som i forhold til forbrugeren ifølge aftale påbegyndes inden syv arbejdsdage efter kontraktens indgåelse.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

17 Content Services, der er et selskab med begrænset ansvar efter engelsk ret, som har en filial i Mannheim (Tyskland), tilbyder forskellige tjenesteydelser online på sin hjemmeside, der er affattet på tysk og også er tilgængelig i Østrig. Fra denne hjemmeside kan man bl.a. downloade gratis software eller prøveversioner af betalingssoftware.

18 For at kunne anvende hjemmesiden skal internetbrugerne udfylde en tilmeldingsformular. Når de afgiver bestilling, skal de, ved at sætte et hak i en bestemt rubrik på tilmeldingsformularen, erklære, at de accepterer de almindelige salgsbetingelser og giver afkald på deres fortrydelsesret. Oplysningerne som omhandlet i artikel 4 og 5 i direktiv 97/7 og navnlig dem, der vedrører fortrydelsesretten, vises ikke direkte til internetbrugerne, som dog kan gennemse dem ved at klikke på et link på siden for indgåelsen af aftalen. Der kan ikke indgås en abonnementsaftale med Content Services, hvis der ikke er sat et hak i den nævnte rubrik.

19 Efter afsendelse af bestillingen modtager den pågældende internetbruger en e-mail fra Content Services med en henvisning til en internetadresse, et brugernavn og et password. E-mailen indeholder endvidere den oplysning, at internetbrugeren ved indgivelse af brugernavn og password med det samme får adgang til indholdet på hjemmesiden, og at de fremsendte data for adgang til hjemmesiden skal opbevares på et sikkert sted.

20 E-mailen indeholder ingen oplysninger vedrørende fortrydelsesretten. Oplysninger om denne ret opnås alene gennem et link, der medsendes i samme e-mail.

21 Efterfølgende modtager internetbrugeren en regning fra Content Services for 12 måneders adgang til indholdet på hjemmesiden på i alt 96 EUR. På regningen anføres, at den pågældende internetbruger har accepteret at give afkald på sin fortrydelsesret, og at han derfor ikke længere kan træde tilbage fra abonnementsaftalen.

22 Hovedsagen er blevet anlagt af Bundesarbeitskammer, der er en forbrugerbeskyttelsesinstans med hjemsted i Wien (Østrig), og som har anfægtet Content Services' handelsmæssige adfærd, idet dette selskab tilsidesætter flere bestemmelser i EU-retten og i national ret på området for forbrugerbeskyttelse.

23 Content Services tabte sagen ved Handelsgericht Wien og har iværksat appel til prøvelse af den afsagte dom ved Oberlandesgericht Wien.

24 Oberlandesgericht Wien har oplyst, at oplysningerne vedrørende fortrydelsesretten i det foreliggende tilfælde ikke fremgår af selve bekræftelses-e-mailen og kun kan nås via et link i e-mailen. En hjemmeside kan imidlertid til hver en tid ændres og er derfor ikke varigt til rådighed for forbrugeren.

25 Da Oberlandesgericht Wien finder, at der er behov for en fortolkning af bestemmelserne i direktiv 97/7 for at den kan træffe afgørelse i den tvist, der er indbragt for den, har den besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Opfyldes kravet i artikel 5, stk. 1, i direktiv [97/7], hvorefter en forbruger skal modtage bekræftelse af de deri nævnte oplysninger på et varigt medium, som er til hans rådighed og tilgængeligt for ham, medmindre oplysningerne allerede er givet forbrugeren forud for aftalens indgåelse på et varigt medium, som er til hans rådighed og tilgængeligt for ham, såfremt forbrugeren får stillet disse oplysninger til rådighed på leverandørens hjemmeside via et hyperlink i en tekst, som forbrugeren skal markere som læst ved at afkrydse det for at etablere et kontraktforhold?«

Om det præjudicielle spørgsmål

26 Den forelæggende ret ønsker med sit spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, stk. 1, i direktiv 97/7 skal fortolkes således, at en handelsmæssig adfærd, der består i alene via et hyperlink på den pågældende virksomheds hjemmeside at give forbrugeren adgang til de oplysninger, der er fastsat i denne bestemmelse, opfylder kravene i den nævnte bestemmelse.

27 Det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at forbrugerne inden indgåelsen af en aftale om fjernsalg først får adgang til de oplysninger, der bl.a. vedrører fortrydelsesretten, når de klikker på et link til en del af Content Services' hjemmeside. Det fremgår endvidere, at disse forbrugere efter at have afgivet deres bestilling modtager en e-mail fra Content Services, der ikke indeholder nogen oplysning om denne ret, men som indeholder et link til Content Services' hjemmeside, hvor man kan finde visse oplysninger om fortrydelsesretten.

28 I henhold til artikel 5, stk. 1, i direktiv 97/7 skal forbrugeren i god tid modtage bekræftelse skriftligt eller på et andet varigt medium, som er til hans rådighed og tilgængeligt for ham, af de relevante oplysninger, medmindre disse allerede er givet forbrugeren forud for aftalens indgåelse skriftligt eller på et sådant andet medium.

29 Det fremgår af den nævnte bestemmelse, at når en erhvervsdrivende inden indgåelsen af en aftale stiller bestemte oplysninger til rådighed for forbrugeren på en anden måde end skriftligt eller på et varigt medium, der er til forbrugerens rådighed og tilgængeligt for ham, er denne erhvervsdrivende forpligtet til at bekræfte de relevante oplysninger skriftligt eller på et sådant andet medium.

30 I hovedsagen er det spørgsmålet, om Content Services' handelsmæssige adfærd omfatter levering af de relevante oplysninger til forbrugeren på et varigt medium inden indgåelsen af en aftale, eller om forbrugeren efterfølgende modtager en bekræftelse af disse oplysninger på et sådant medium.

31 Det skal for det første undersøges, om de relevante oplysninger inden for rammerne af den nævnte handelsmæssige adfærd »leveres« til forbrugeren eller »modtages« af denne som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i direktiv 97/7.

32 I denne henseende skal det fastslås, at hverken direktiv 97/7 eller de dokumenter, der er relevante for fortolkningen af det, såsom forarbejderne, yder nogen afklaring på den nøjagtige rækkevidde af udtrykkene »modtage« og »leveret« som nævnt i dette direktivs artikel 5, stk. 1. Der skal derfor ved

fastlæggelsen af betydningen af disse udtryk søges hjælp i deres normale betydning i sædvanlig sprogbrug, idet der tages hensyn til den sammenhæng, hvori de anvendes, og de mål, der forfølges med den lovgivning, som de udgør en del af (jf. i denne retning dom af 10.3.2005, sag C-336/03, easyCar, Sml. I, s. 1947, præmis 20 og 21).

33 Hvad angår den normale betydning i sædvanlig sprogbrug skal det i lighed med det af Kommissionen anførte bemærkes, at udtrykkene »modtage« og »leveret« i den nævnte bestemmelse henviser til en procedure for overdragelse, hvor det første udtryk anvendes fra forbrugerens synspunkt og det andet fra leverandørens. I forbindelse med en procedure for overdragelse af oplysninger er det ikke nødvendigt, at modtageren af disse foretager nogen bestemt handling. Derimod skal forbrugeren i tilfælde af fremsendelse af et link handle for at få kendskab til de omhandlede oplysninger, og han skal under alle omstændigheder klikke på linket.

34 Hvad angår den sammenhæng, hvori de omhandlede udtryk er anvendt, bemærkes, at artikel 5, stk. 1, i direktiv 97/7 har til formål at sikre, at forbrugeren modtager de informationer, der er nødvendige for at opfylde aftalens bestemmelser korrekt, og især at denne kan udøve sine rettigheder som forbruger, herunder fortrydelsesretten. Således som den italienske regering har understreget, omhandler denne bestemmelse en række af krav, der har til formål at beskytte forbrugerne, der er de svage parter i aftaleforhold vedrørende fjernsalg.

35 Det skal endvidere i denne henseende bemærkes, at mens EU-lovgiver i artikel 4 i direktiv 97/7 i langt de fleste af sprogversionerne har valgt en neutral formulering, hvorefter forbrugeren skal »have« de relevante oplysninger, har lovgiver derimod valgt et mere bindende udtryk for de erhvervsdrivende i dette direktivs artikel 5, stk. 1, hvorefter forbrugeren skal »modtage« en bekræftelse på disse oplysninger. Dette udtryk er nemlig et udtryk for den opfattelse, at en passiv adfærd hos forbrugerne for så vidt angår bekræftelsen af oplysningerne er tilstrækkelig.

36 For så vidt angår formålet med direktiv 97/7 er det at give forbrugerne en bred beskyttelse ved at tillægge dem visse rettigheder på området for aftaler vedrørende fjernsalg. EU-lovgivers hensigt er, således som dette fremgår af 11. betragtning til dette direktiv, at undgå, at anvendelsen af fjernkommunikationsteknik medfører, at der gives færre oplysninger til forbrugeren.

37 Under disse omstændigheder skal det fastslås, at oplysningerne, når de alene er tilgængelige på sælgerens hjemmeside via et link, der sendes til forbrugeren, hverken er »leveret« til denne forbruger eller »modtaget« af denne i den forstand, hvori disse udtryk anvendes i artikel 5, stk. 1, i direktiv 97/7.

38 For det andet skal det undersøges, om en hjemmeside, hvor oplysningerne er tilgængelige for forbrugerne via et link, der vises af sælgeren, skal anses for at være et »varigt medium« i den forstand, hvori dette udtryk anvendes i artikel 5, stk. 1, i direktiv 97/7.

39 I denne henseende må det fastslås, at den nævnte bestemmelse angiver et alternativ, idet forbrugeren skal modtage de relevante oplysninger »skriftligt« eller »på et andet varigt medium«.

40 Det kan deraf udledes, at EU-lovgiver har fastsat to løsninger, der funktionelt er ligestillede, og dermed et krav om ligestilling af de to medier.

41 Under disse omstændigheder kan en erstatning for papir som medium, således som det følger af de indlæg, der er indgivet til Domstolen af den østrigske, den belgiske og den græske regering, anses for at opfylde kravene til beskyttelse af forbrugeren i forbindelse med de nye teknologier på den betingelse, at den pågældende erstatning opfylder de samme funktioner som papirmediet.

42 Følgelig skal det varige medium i den forstand, hvori begrebet anvendes i artikel 5, stk. 1, i direktiv 97/7 på tilsvarende måde som et papirmedium sikre, at forbrugeren opnår de i denne bestemmelse nævnte oplysninger for at gøre det muligt for denne i givet fald at påberåbe sig sine rettigheder.

43 I det omfang et medium gør det muligt for forbrugeren at lagre de oplysninger, der er blevet sendt til ham personligt, såfremt det sikrer, at der ikke sker ændringer i deres indhold, og at de er tilgængelige i et passende tidsrum, og såfremt det giver forbrugeren mulighed for at kopiere dem uændrede, skal dette medium anses for at være »varigt« i den nævnte bestemmelses betydning.

44 En sådan tilgang støttes af de definitioner af begrebet »varigt medium«, der gives af EU-lovgiver i andre lovtekster, herunder artikel 2, litra f), i direktiv 2002/65, artikel 2, nr. 12), i direktiv 2002/92, og artikel 3, litra m), i direktiv 2008/48. Selv om disse direktiver ikke finder anvendelse i det foreliggende tilfælde, er der ikke nogen grund til at antage, således som generaladvokaten har anført det i punkt 36 i forslaget til afgørelse, at de henviser til et andet begreb, end det, der anvendes i direktiv 97/7. En sådan konstatering er så meget desto mere gyldig i forhold til direktiv 2011/83, der ophæver direktiv 97/7 fra den 13. juni 2014, og som i artikel 2, nr. 10), definerer begrebet »varigt medium« i overensstemmelse med de kriterier, der er anført i den foregående præmis.

45 Den samme tilgang blev fulgt af EFTA-Domstolen i dennes dom af 27. januar 2010, Inconsult Anstalt mod Finanzmarktaufsicht (sag E-4/09, EFTA Court Report, s. 86), med henblik på at fortolke begrebet »varigt medium« i den forstand, hvori begrebet anvendes i direktiv 2002/92.

46 Det fremgår imidlertid ikke af sagsakterne, at sælgerens hjemmeside, hvortil linket til forbrugeren henviser, gør det muligt for sidstnævnte at lagre oplysninger, der er sendt personligt til ham på en måde, der giver ham adgang til oplysningerne og til at kopiere dem uændrede i en passende periode, og uden at sælgeren har nogen mulighed for ensidigt at ændre indholdet.

47 Content Services har omtalt en rapport fra Ekspertgruppen vedrørende de Europæiske Værdipapirmarkeder (ESME) fra 2007, der skelner mellem »almindelige hjemmesider« (»ordinary websites«) og »sofistikerede hjemmesider« (»sophisticated websites«), og hvori der gives udtryk for den opfattelse, at visse af de sidstnævnte kan udgøre et varigt medium.

48 Content Services har gjort gældende, at de tekniske fremskridt og de hurtige ændringer i de nye teknologier gør det muligt at udarbejde hjemmesider, der kan sikre, at oplysningerne uden overførsel til forbrugerens kontrolsfære kan lagres, gøres tilgængelige og kopieres af forbrugeren i en passende periode.

49 Uden at tage stilling til spørgsmålet, om anvendelse af en sådan udviklet hjemmeside kan opfylde kravene i direktiv 97/7, er det ubestridt og anerkendt af Content Services selv, at selskabet ikke anvender en sådan hjemmeside til den i hovedsagen omhandlede aktivitet.

50 Det må derfor fastslås, at en hjemmeside som den, der er omhandlet i hovedsagen, hvor oplysningerne alene er tilgængelige for forbrugerne via et link, der vises af sælgeren, ikke kan anses for at være et »varigt medium« i den forstand, hvori udtrykket anvendes i artikel 5, stk. 1, i direktiv 97/7.

51 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 5, stk. 1, i direktiv 97/7 skal fortolkes således, at en handelsmæssig adfærd, der består i alene via et hyperlink på den pågældende virksomheds hjemmeside at give forbrugeren adgang til de oplysninger, der er fastsat i denne bestemmelse, ikke opfylder kravene i den nævnte bestemmelse, idet disse oplysninger hverken er »leveret« af den pågældende virksomhed eller »modtaget« af forbrugeren som omhandlet i denne bestemmelse, og idet en hjemmeside som den, der er genstand for hovedsagen, ikke kan anses for at være et »varigt medium« i den forstand, hvori udtrykket anvendes i artikel 5, stk. 1.

Sagens omkostninger

52 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 5, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg skal fortolkes således, at en handelsmæssig adfærd, der består i alene via et hyperlink på den pågældende virksomheds hjemmeside at give forbrugeren adgang til de oplysninger, der er fastsat i denne bestemmelse, ikke opfylder kravene i den nævnte bestemmelse, idet disse oplysninger hverken er »leveret« af den pågældende virksomhed eller »modtaget« af forbrugeren som omhandlet i denne bestemmelse, og idet en hjemmeside som den, der er genstand for hovedsagen, ikke kan anses for at være et »varigt medium« i den forstand, hvori udtrykket anvendes i artikel 5, stk. 1.

Underskrifter